

SPOROČILO DELAVSKEGA SVETA

Oglasi se ne sprejemajo.

Tisk tiskarne „Edinosti“. — Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Ekar.

Oglasi se ne sprejemajo.

Nadaljevanje splošne stavke.

Seja Delavskega sveta.

Včeraj dopoldne ob 9 se je v zeleni dvorani Delavskega doma vršila seja Delavskega sveta, da razpravlja o tekočih vprašanjih. Sodrugi Puecher je obširno poročal o aprovizacijskem vprašanju v Trstu, v Furlaniji in na Goriškem. Vzele so se na znanje nekatere izjave, a si je Delavski svet pridržal, da bo v prihodnji seja obširneje razpravljati o njih. Vzelo se je na znanje tudi poročilo sodr. Pereza, da so se predsedniščin zbrali nameščenci trgovin na drobno v svrhu razprave in sklepanja o stavki.

Tiskarnam, ki delajo za aprovizacijsko komisijo, se je dovolilo delo. Takega dovoljenja sta doslej prosili tiskarni Meneghelli in Moderna in se jima je tudi dovolilo. Druge tiskarne morajo zaprositi za dovoljenje, da bodo mogle delati, a se morajo prej sporazumeti tudi s predsedništvom tiskarskega društva.

Odobrilo se je izdajanje „Sporočila Delavskega sveta“ tudi v slovenskem jeziku, ker se je smatralo za absolutno potrebno, da je tudi slovenski proletarijat enako kot italijanski, poučen o vseh dogodkih, ki se tičejo gibanja. Med italijanskim in slovenskim proletarijatom mora vladati solidarnost, zlasti sedaj. Končno se je sklenilo, da se naloži poslancema Pitoniju in Olivi, da storita vse potrebne korake pri avstrijskih socialističnih poslancih, da se doseže, da se k mirovnim pogajanjem priprave tudi pristni zastopniki ljudstva. Predsednik Delavskega sveta, Oliva, je izjavil, da sprejme to nalogo in da se takoj dogovori s Pitonijem, da bosta delovala sporazumno.

Po seja Delavskega sveta se je vršil v veliki dvorani Delavskega doma

shod.

Dvorana in vsi bližnji prostori so bili nabito polni vse dole na ulico. Mnogi so zahtevali, da naj bi se shod vršil pod milim nebom, da bi se ga mogli udeležiti vsi, kar pa ni bilo mogoče iz lahke umiljivosti vzrokov. Je pač absolutno potrebno, da se gibanje razvija mirno in disciplinirano, ne da bi bilo povodov za kakršne koli spore. Shod je otvoril predsednik Delavskega sveta

sodrugi Oliva.

Ki je omenjal, da je bil te dni priča velikih, tudi za mirom stremječih delavskih gibanj na Dunaju in v Dolni Avstriji in da je bil od tam nujno poklican v Pulo, kjer je proletarijat enodušno zapustil delo.

Iz Pule pa sem med vas, je dejal, ki tudi stavkate iz istih vzrokov. Duša proletarijata vseh avstrijskih narodov se vznepa po polčetrtem letu vojne, katera ga je vrgla in potisnila ob tla in vkleinila v verige. Proletarijat se je naveličal trpljenja in hoče mir; proletarijat neče in se ne misli boriti za imperijalistične smotre vsenemštva. Za te smotre neče proletarijat vseh avstrijskih narodov preliti niti ene kaplje krvi.

Veliki dogodki v Rusiji so prešli kot dobrodejen klic v delavstvo vseh narodov, prišla je luč z vzhoda v najtemnejšem trenutku, kar jih pomni zgodovina proletarijata.

Vse mora imeti svoj konec. Imela ga je Stürgkhova vlada, imeti ga mora tudi politika Stürgkhove vlade! Konec je mora biti, to je, vojnopolitiške politike, ki je dovela narode do izkrvavitja. Polčetrto leto že vladata trpljenje in smrt, prišel je čas miru!

So ljudje, ki zahtevajo padanje števila porokov, in res, v tem pogledu so številke grozne. Toda če dejansko premostimo stvar, jo je pač lahko razumeti. Miljarde dolgov, ki jih je napravila monarhija za to vojno, milijarde, ki jih potrebuje, da vsa deloma popravi škodo, pome-

njajo pač, da se vsak otrok, ki se porodi danes v Avstriji, porodi z dolgom nekaj tisoč kron. Kdo bi si torej v takih razmerah želel prihajati na svetl (Veselosť). To dejstvo že zadostuje samo, da se dobro razume stavka v rojstvih. (Veselosť).

Plačevati bomo morali dolgove za vojno, ki je nismo hoteli, in morali jo bodo plačevati zlasti naši otroci, če je že niso plačali s svojim življenjem. Nam sedaj ne preostaja drugega, kot da napnemo vse svoje sile, da se ta vojna odpravi kar najpreje in da se odpravi kolikor le mogoče v korist delavstva. (Odobrovanje).

Stavka v Puli.

Na tozadevno vprašanje je dejal govornik o stavki v Puli, da je bilo to gibanje res veličastno po edino in resnosti, ki je vladala v njem. Delavci so se vrtni na delo šele po formalnih zagotovilih, da se kar najhitreje presodijo in rešijo vse njihove zahteve glede mezde. V Puli imajo delavci v arzenalu 4 do 5 K mezde na dan in so pod najstrožjo disciplino, dočim pa nemški delavci dobivajo za isto delo po 37 K na dan. Nemški delavci so si znali priboriti upoštevanje, a v čast njim je treba priznati, da so bili v sedanjem velikem gibanju za mir solidarni in edini z vsemi drugimi pulskimi delavci. In ko je šlo za vrnitev na delo, je nemških delavcev, preden so stopili v arzenal, zahtevali odstranitev treh stavkarskih. (Klici: Živeli!)

Sodrugi Puecher

je poudarjal, da take udeležbe še ni bilo na nobenem shodu: dvorana ne more obseči ubogega ljudstva, ki hoče izraziti svojo živo željo po miru in življenju. Delavski svet z veseljem ugotavlja, da to gibanje, nastalo iz lastnega nagiba mase, kaže resnično resnost in sijajno disciplino. Skoraj vse delavstvo je zapustilo delo, da pokaže svojo solidarnost v akciji za mir. Razsežnost in strnjenost gibanja ste absolutno potrebni, da gibanje doseže omi učinek, ki ga mora v resnici imeti, da naj jasno razumejo tisti, ki morajo razumeti, da je to zavestno gibanje mase, katera hoče mir in hoče kruha.

Zares, ta stavka se ni pričakovala, ko smo se je pred tednom dni izognili, češ ker je bila brezkoristna. Vendar pa se je položaj tržaškega proletarijata pohujšal in druge poti ni bilo, da se pokaže vsa sedanja stiska in beda, kot s prekrizanjem rok. In se če vpraša: Zakaj ravno sedaj, ko je prenehalo gibanje v vsej Avstriji in tudi v Puli? Čemu to vprašanje nam? Če je gibanje izbruhnilo spontano, je to znamenje, da mora imeti svoj vzrok, je znamenje, da ubogo ljudstvo ne more več tako dalje, da ubogo ljudstvo čuti potrebo, da najodločneje protestira proti povzročiteljem tega obupnega položaja. Take dalekosežne stavke se ne upirajo za šport, ne zato, da se uprizaro, temveč samo iz velikih vzrokov, za velike koristi. Naj nam ne prihajajo z besedami, da ni mogoče stori več. Mi odgovorjamo: Mi hočemo živeti. Dolžnost vlade je, da poskrbi za to! Vlada pozna naš položaj, in ne samo od danes, temveč že dolgo časa, a vendar ni hotela prekrbeti, kar bi bilo neobhodno potrebno. Namestnik je na Dunaju, da se pogaja z vlado zaradi aprovizacije Trsta, Istre in Furlanije. Vrne se jutri ali pojutrišnjem, ker je poklican semkaj zaradi naše stavke. Vrne se po sporazumu z ministrskim predsednikom. Culi bomo, kaj nam pove; mi čakamo.

Govornik je nato poudarjal, da je Delavski svet že izvršil vse delavske sklepe, tudi sklep o izdajanju „Sporočila“, ki je izšlo v italijanskem in slovenskem jeziku (odobrovanje), da bodo vsi tržaški delavci poučeni o poteku stavke. Delavci morajo biti edini in složni, Italijani in Slovenci se morajo v sedanjem času zediniti v bratski solidarnosti. (Odobrovanje).

Jutri se bo dalo morda povedati kaj več kot danes; v enem dnevu se pač ne more doseči vse, kar bi pomirilo tržaško prebivalstvo in prebivalstvo vse Avstrije v vprašanju prehrane in miru. Toda stvar se ne sme zavleči preveč.

Aprovizacijske razmere so pogubonosne in vemo, da se dosti ne da doseči. A mi hočemo

živeti in živeti hoče tudi prebivalstvo v Istri in v Furlaniji. Saj že vlada bolezen, ki jo povzroča lakota, in obraniti se hočemo te bolezni, ki mori otroke in starce, te pošasti, ki je najstrašnejša. Slaba prehrana mori, kar se razume pred vsem ubožno ljudstvo, ljudstvo, ki dela, ljudstvo, ki mora živeti od borne juhe, ki jo dobiva v ubožnici in kuhinjah aprovizacijske komisije, ljudstvo, ki živi le od borne vzdrževalnine.

Mirovno vprašanje.

Govornik je nato razpravljati o mirovnih pogajanjih, ki so se zopet pričela, in poudarjal, da se s strani centralnih vlasti še niso sprejela temeljna načela za sklep miru, dasiravno je vlada ruskega naroda podala jasno in pošteno podlago za pogajanja: brez aneksij, brez kontribucij, pravica samoodločevanja narodov. Osrednje vlasti niso odgovorile posebno jasno glede aneksij, pač pa zelo jasno glede pravice samoodločevanja... v Rusiji. Pogajanja so se skoraj izjalovila ob stališču Nemčije glede Poljske, Letonske in Kurlandskem, za katere se je hotelo popačiti pravo samoodločevanje, na kar pa ni mogla pristati revolucijonarna Rusija in tudi ne dotični narodi, katerim se mora dati polna in absolutna svoboda, da si sami izberejo po svoji volji pot na podlagi ljudskega glasovanja. V Avstriji smo v tem pogledu napredovali za korak. Glede Poljske je izjavil Czernin, da Avstrija nikakor ne namerava delati s Poljski, temveč prepušča po jskemu narodu, da odloča o sebi sam, neodvisno. Prej se je pač govorilo drugače. Tako jasno je govoril Czernin šele sedaj, po velikem delavskem gibanju na Dolnem Avstrijskem in Stajerskem. Bolje je tako. Mi nočemo smrti grešnika, temveč da se izpreobrne. (Veselosť). Toda Kühmann in Hertling se še nista izpreobrnila, in tudi ne nemški vojni kričaci, ki kriče slej ko prej enako. Vojni huskači bi hoteli imeti „zmagoviti mir“, mir, narinjen z orožjem in nasiljem, mir, ki bi imel za posledico druge bratomorne vojne, druge bridkosti, nadaljno prelivanje krvi, nadaljna opustošenja. Takega miru nočemo in ga nočejo narodi, pač pa splošen mir, mir na podlagi sporazuma, demokratičen mir. (Odobrovanje).

Govornik je nato omenil, da je Czernin sedaj tudi označil Wilsonov program za razpravi, in poudarjal, da delavstvo zahteva od Czernina, da naj se stori vse, da se doseže sporazum z Wilsonom v stvari miru, tudi proti nemškemu imperijalizmu, kateremu nočejo biti podložni avstrijski narodi. Mi se čutimo brate z nemškim narodom, smo neizprosni nasprotniki nemškega imperijalizma in njegove prisvajalne politike. Zakl učil je z besedami, da naj se ne misli, da je internacionalna mrtva, pač pa še živi v srcih milijonov ljudi in bo znala, če bi se vojna še nadaljevala, dovesti do zmage svojo voljo. (Burno odobrovanje).

Govorilo je še več govornikov, med njimi sodr. Gargul o stavki v Miljah, ki se nadaljuje krepko, nakar je sodr. Oliva zaključil zborovanje. Zborovalci so se razšli mirno, brez vsake demonstracije.

Delavsko gibanje.

Splošna stavka v Puli končana.

Stavkujoče delavstvo v pulskem arzenalu je imelo v nedeljo, 27. t. m. shod, na katerem se je z ozirom na zadovoljiva zagotovila s pristojno strani sprejel naslednji dnevni red:

„Pulski delavci, zbrani na shodu 27. januarja 1918,

zavedajoč se značaja in povoda stavke;

zaslišavši poročilo vodilnega odbora ter zadržev krajevnih oblasti v zadevi izjav centralne vlade glede tako zaželenega miru in zavezo s strani krajevnih oblasti, civilnih in vojaških, da se neposredno prično pogajanja z vodilnim odborom v svrhu zadovoljive rešitve vprašanj gospodarskega značaja, jemljejo to poročilo na znanje in so

sklenili, da jutri, v ponedeljek, zopet prično delo, zavezujoč se obenem, da se brez pridržka priključijo ukrepom, ki jih bo avstrijski proletarijat v bodoče smatral za koristne in častne. „L

